

Terroryzm i przestępczość zorganizowana

Definicja terroryzmu

Terroryzmem jest: „wszelkie celowe akty popełnione przez pojedyncze osoby lub organizacje przeciw jednemu, lub kilku państwom, ich instytucjom lub ludności, w celu zastraszania oraz poważnego osłabienia lub zniszczenia struktury politycznej, gospodarczej i społecznej kraju.

Nie istnieje jedna uniwersalna definicja terroryzmu. Zarówno naukowcy, jak i organizacje międzynarodowe przedstawiają różnorodne koncepcje wyjaśniające to zjawisko.

Termin „terroryzm” wywodzi się od greckiego *τρέω/treo* – „drżeć, bać się”; „stchórzyć, uciec” oraz łacińskiego *terror, -oris* – „strach, trwoga, przerażenie”, lub „straszne słowo, straszna wieść” i pochodnego czasownika łacińskiego *terreo* – „wywoływać przerażenie, straszyć”.

Sytuację związaną z zagrożeniem terrorystycznym szczegółowo ukazuje najnowszy raport Departamentu Stanu „Country Reports on Terrorism 2019” z którego wynika, że w skali globu odnotowano o 3% incydentów terrorystycznych więcej niż w 2018 r. (wzrost do 8 302 przypadków). Dotyczyły one prawie 90 państw, a aż 84% koncentrowała się w trzech regionach geograficznych: Azji Zachodniej, Azji Południowej i Afryce Subsaharyjskiej. Wśród państw szczególnie zagrożonych terroryzmem wymienić należy: Afganistan, Syrię, Indie, Irak, Somalię, Nigerię, Jemen, Filipiny, Kolumbię i Kongo (łącznie 74% wszystkich ataków). Absolutnym liderem wciąż pozostaje Afganistan, gdzie bardzo znacząco (+35%) wzrosła liczba ataków (do 1 750 w 2019 r.). Na drugim miejscu była Syria +18% (1 028), a na trzecim, co może być sporym zaskoczeniem, Indie – mimo spadku o 2% (655 incydentów).

W 2019 roku, jak wynika z powyższego raportu, na skutek ataków terrorystycznych zginęło 25 082 osób (spadek w porównaniu z 2018 r. o 24%), 19 924 odniosło rany (-12%), a ponadto odnotowano 2 895 porwań (-18%). Najwięcej ofiar (zabici i ranni) zarejestrowano w Afganistanie (ponad 16 tys.) oraz Syrii (prawie 5 tys.). Na szczególną uwagę zasługuje przypadek Afganistanu, gdzie było 36% wszystkich światowych ofiar terroryzmu.

Podział terroryzmu

Terroryzm dzielimy na:

A) polityczny, kryminalny

B) indywidualny, zbiorowy.

Terroryzm polityczny

ma na celu:

- zmianę elity rządzącej,
- zmianę systemu politycznego (jego podstaw czy też struktury),
- wymuszenie implementacji pewnych rozwiązań prawnych,
- poszerzenie praw lub autonomii danej grupy społecznej,
- oderwanie części terytorium danego państwa i założenie nowego państwa lub przyłączenie do już istniejącego

Terroryzm kryminalny

Jest działaniem z **pobudek materialnych**, a nie ideowych.

Działania tego rodzaju sprowadzają się zazwyczaj do porwań dla okupu, niszczenia mienia, sabotażu czy też szantażu.

Można stwierdzić, że większość działań z zakresu terroryzmu politycznego należy do kategorii **terroryzmu zbiorowego** (celem ataków są w nim zbiorowości ludzkie), natomiast terroryzm kryminalny jest najczęściej wymierzony w pojedyncze osoby (**terroryzm indywidualny**). Dzieje się tak dlatego, że takie działanie jest łatwiejsze do zorganizowania oraz efektywniejsze, jeśli chodzi o zdobycie określonych dochodów (porywając jedną osobę, w stosunkowo nietrudny sposób można zdobyć pokaźny okup).

Podział terroryzmu

Terroryzm międzynarodowy - obejmuje swoim zasięgiem więcej niż jedno państwo,

Terroryzm wewnętrzny (np. ETA , IRA - wyjaśnić w słowniczku)

Podział terroryzmu

Terroryzm lewicowy (w tym ultralewicowy, marksistowsko-leninowski, rewolucyjny, anarchistyczny)

Terroryzm prawicowy (w tym skrajnie prawicowy oparty na ideologii łączącej w sobie różne domieszki rasizmu, ksenofobii, szowinizmu, antysemityzmu, seksizmu, homofobii. Ogranicza się do pewnej formy bojówkarstwa)

Terroryzm religijny - rodzaj przemocy na tle religijnym, w której taktyki terrorystyczne wykorzystywane są do osiągnięcia celów religijnych lub związanych z tożsamością religijną

Terroryzm nowych ruchów społecznych, ataki samotnych wilków, szaleńców, i inne.

Zapobieganie terroryzmowi i jego zwalczanie

Jedną z metod jest **bezpośrednia walka** zarówno z pojedynczymi terrorystami, jak i organizacjami, która może przybrać formę działań ochronnych lub ofensywnych.

Pierwsze mogą być realizowane poprzez wzmacnianie ochrony zagrożonych obiektów (np. budynków rządowych i lotnisk) oraz osób (np. prominentnych polityków i wpływowych biznesmenów).

Drugie natomiast mogą obejmować operacje policji lub sił zbrojnych prowadzące do aresztowania osób podejrzanych o planowanie i realizację działań terrorystycznych, rozbicia struktur organizacji terrorystycznych czy też udaremnienia zamachów.

Inne rozwiązanie polega na **likwidacji przyczyn zagrożenia**. Jest to niezwykle trudne, gdyż współczesny terroryzm to zjawisko bardzo skomplikowane. Niełatwo określić pobudki terrorystów – bardzo rzadko mają one **charakter obiektywny** (tzn. rzadko są wyraźnie obserwowalne i dotyczą np. niedemokratycznego reżimu politycznego, kryzysu gospodarczego czy też zewnętrznej agresji). U podłoża współczesnego terroryzmu często leżą radykalne poglądy terrorystów, wyznawane przez nich teorie, a niekiedy również ich zaburzenia psychiczne.

Kolejna metoda walki z terroryzmem koncentruje się na **utrudnianiu terrorystom zdolności do działania**. Polega na ograniczaniu i likwidacji źródeł ich finansowania, dostaw broni i materiałów wybuchowych , powstrzymywaniu propagandy oraz procesów rekrutacji nowych członków. Wydaje się, że sposób ten jest dzisiaj najczęściej wykorzystywany w odniesieniu do terroryzmu międzynarodowego.

Jedną z metod działania terrorystów jest **branie zakładników**. Zakładnikiem może stać się każda przypadkowa osoba. Jeżeli znajdziesz się w takiej sytuacji, należy postępować według następujących reguł:

jeżeli było słychać strzały w miejscu, gdzie się znajdujesz – nie uciekaj, przyjmij (jeżeli to możliwe) pozycję leżącą za najbliższą osłoną (biurkiem, szafą itp.),

unikaj dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystą – to wzbudza agresję,

nie odwracaj się do niego tyłem,

stosuj się do poleceń terrorystów, ale nie wykonuj gwałtownych ruchów,

nie prowokuj terrorystów (nie obrażaj ich ani nie używaj obraźliwych zwrotów),

staraj się zwrócić uwagę terrorystów, że mają do czynienia z człowiekiem, a nie przedmiotem,

staraj się zachować spokój i nie panikuj – znajdź postawę pośrednią pomiędzy agresją, pasywnością i uległością,

pytaj o pozwolenie dotyczące, np. pójścia do toalety, wstania czy otworzenia torby,

na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste,

pamiętaj, że wśród pozostałych zakładników może znajdować się wtyczka – osoba współpracująca z terrorystami,

nie blokuj drogi ucieczki terrorystów,

staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących porywaczy i otoczenia – informacje te mogą być pomocne odpowiednim służbom.

W niektórych przypadkach odpowiednie służby mogą zdecydować się na zorganizowanie **operacji antyterrorystycznej** w celu eliminacji zagrożenia. Wówczas:

nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów, gdyż możesz zostać uznany za terrorystę;

połóż się na podłodze, spróbuj znaleźć najbliższą osłonę, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy;

nie próbuj pomagać terrorystom ani ich atakować;

słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej;

podporządkuj się działaniom grupy antyterrorystycznej, nawet jeśli będą gwałtowne;

nie zadawaj pytań i nie zajmuj grupy;

nie trzymaj oczu w przypadku użycia granatów łzawiących;

po usłyszeniu odpowiedniego polecenia opuść miejsce jak najszybciej, nie zatrzymuj się np. w celu zabrania rzeczy osobistych;

odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy i bądź przygotowany na to, że możesz zostać potraktowany jako potencjalny terrorysta (dopóki podczas operacji twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona);

zachowuj spokój – choć interwencja wywołuje panikę, zamieszanie i szok wśród zakładników, to jednak wszystkie czynności wykonywane przez grupę antyterrorystyczną mają na celu ich bezpieczeństwo.

Agroterroryzm

Agroterroryzm (rolniczy terroryzm) jest też definiowany jako umyślne wprowadzenie choroby zwierząt lub roślin

z zamiarem wzbudzenia obaw co do bezpieczeństwa żywności, spowodowania strat gospodarczych i/lub osłabienia stabilności społecznej”.

Terroryści mogą wykorzystać: agrofagi (choroby i szkodniki roślin) oraz chwasty, wirusy, bakterie i toksyny chorobotwórcze dla zwierząt hodowlanych, genetycznie zmodyfikowane organizmy roślinne lub zwierzęce o niepożądanych cechach

Wśród najczęściej wymienianych są: wąglik, bruceloza, wirus pryszczycy, afrykański pomór świń, zaraza ziemniaczana, rak ziemniaka, zielenienie cytrusów, mączniak rzekomy kukurydzy .

Bioterroryzm

Bioterroryzm polega na użyciu czynników biologicznych (środków bioterrorystycznych), takich jak bakterie, wirusy, grzyby lub toksyny w celu spowodowania choroby lub śmierci.

Przestępczość zorganizowana

zjawisko kryminalne występujące pod wieloma postaciami w skali międzynarodowej i krajowej, którego nie można ściśle ograniczyć stanem faktycznym jednego, pojedynczego przestępstwa.

Obejmuje zbiór jedno- lub wielorodzajowych przestępstw, popełnianych przez zorganizowane grupy przestępcze połączone wspólnym celem.

Zorganizowanie ułatwia dokonywanie przestępstw przynoszących stały i z reguły wysoki dochód.

Przestępczość zorganizowana

Handel

narkotykami, substancjami psychotropowymi,
alkoholem, wyrobami tytoniowymi,
bronią, materiałami wybuchowymi, promieniotwórczymi,
sprzętem elektronicznym,
żywymi ludźmi,
organami do przeszczepów.

Wymuszenia, haracze, porwania dla okupu.

Zagrożenia cybernetyczne

Podręcznik str. 197 lub 177

Notatka na zadanie domowe.